

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD
REPUBLIKE SRPSKE
Broj: 71 0 Rs 211733 18 Rev
Banjaluka: 13.6.2018. godine

Vrhovni sud Republike Srpske u vijeću sastavljenom od sudija Rose Obradović, kao predsjednika vijeća, Senada Tice i Gorjane Popadić, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužiteljice M. P. iz B., zastupane po punomoćniku S. T., advokatu iz B., protiv tuženog d.o.o. „P. T.“ B., zastupanog po punomoćnicima M. C. i B. C., advokatima iz B., radi naknade štete, vrijednost predmeta spora 35.000,00 KM, odlučujući o reviziji tužiteljice izjavljenoj protiv presude Okružnog suda u Banjaluci broj: 71 0 Rs 211733 17 Rsž od 13.11.2017. godine, na sjednici održanoj 13.6.2018. godine, donio je

PRESUDU

Revizija se odbija.

Obrazloženje

Prvostepenom presudom Osnovnog suda u Banjaluci broj: 71 0 Rs 211733 15 Rs od 12.4.2017. godine, odbijen je tužbeni zahtjev tužiteljice kojim traži da se obaveže tuženi da joj na ime naknade nematerijalne štete isplati, i to: na ime pretrpljenih duševnih bolova zbog umanjena životne aktivnosti iznos od 20.000,00 KM, na ime pretrpljenih fizičkih bolova iznos od 7.000,00 KM, na ime pretrpljenog straha iznos od 5.000,00 KM i na ime pretrpljenih duševnih bolova zbog naruženosti iznos od 3.000,00 KM ili ukupno iznos od 35.000,00 KM, te na ime naknade materijalne štete iznos od 706,00 KM, sve sa zakonskom zateznom kamatom počev od utuženja do isplate.

Obavezana je tužiteljica da tuženom na ime naknade troškova postupka isplati iznos od 680,00 KM, sa zakonskom zateznom kamatom počev od presuđenja do isplate, dok je u preostalom dijelu ovaj zahtjev odbijen.

Drugostepenom presudom Okružnog suda u Banjaluci broj: 71 0 Rs 211733 17 Rsž od 13.11.2017. godine, odbijene su žalbe stranaka i potvrđena prvostepena presuda u odbijajućem dijelu odluke o tužbenom zahtjevu i odluci o troškovima postupka.

Odbijeni su zahtjevi stranaka za naknadu troškova žalbenog postupka, na ime sastava žalbe, u iznosima od po 1.316,25 KM.

Tužiteljica revizijom pobija drugostepenu odluku zbog povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava, sa prijedlogom da se revizija usvoji, pobijana odluka preinači i tužbeni zahtjev usvoji ili da se ukine i predmet vrati istom sudu na ponovno suđenje.

Odgovor na reviziju nije podnesen.

Revizija nije osnovana.

Predmet spora je zahtjev tužiteljice za naknadu materijalne i nematerijalne štete koju je pretrpjela povredom na radnom mjestu.

Između parničnih stranaka nije sporno da je tužiteljica, kao radnik tuženog, dana 12.11.2012. godine pala niz stepenice koje se nalaze unutar poslovnog prostora tuženog, kojom prilikom je zadobila teške tjelesne povrede. Prema pismenom nalazu vještaka medicinske struke D. dr Č., specijaliste ortopedske hirurgije i traumatologije, od 15.12.2016. godine, tužiteljica je zadobila rupturu unutrašnjeg meniskusa lijevog koljena što je dovelo do umanjenja životne aktivnosti od 10 %. Kao posljedice povrede došlo je do umanjene pokretljivosti lijevog koljena i tromboze vene lijeve potkoljenice, koja je nastupila nakon neophodnog operativnog zahvata.

Dana 13.11.2012. godine sačinjen je formular o prijavi nesreće na poslu gdje je u dijelu naziva „kratak opis nesreće“, konstatovano da je do pada došlo pri silasku tužiteljice niz stepenice kada je zapela za rub stepenice. U iskazu datom u svojstvu parnične stranke na ročištu održanom 26.12.2016. godine, u vezi sa nastankom štetnog događaja, tužiteljica je iskazala da je pala iz razloga što se okliznula na rubu stepenice.

Prvostepeni sud je stava da se stepenice „nikako ne mogu smatrati opasnom stvari ili opasnim mjestom u smislu objektivne odgovornosti“ i da njihovo korišćenje „ne predstavlja povećan rizik od nastupanja štete“. Po ocjeni prvostepenog suda, isključiva krivica za nastanka štete je na strani tužiteljice koja nije imala „uobičajnu pažnju“ prilikom korišćenja stepenica u unutrašnjosti objekta, a koje su urađene u skladu sa projektom („imale rukohvat i nisu bile skliske“).

Polazeći od ovako utvrđenog činjeničnog stanja, koje ne može biti predmet pobijanja i ocjenjivanja u ovom revizijskom postupku s obzirom na izričitu zabranu sadržanu u odredbi člana 240. stav 2. Zakona o parničnom postupku („Službeni glasnik RS“, broj: 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09 i 61/13-u daljem tekstu: ZPP), primjenom odredbe člana 154, 173., 174. i 192. Zakona o obligacionim odnosima („Službeni list SFRJ“, broj: 29/78, 39/85, 45/89 i 57/89, te „Službeni glasnik RS“, broj: 17/93 do 74/04 -u daljem tekstu: ZOO), u vezi sa odredbom člana 104. Zakona o radu („Službeni glasnik RS“, broj: 55/07-u daljem tekstu: ZR), prvostepeni sud je odlučio kao u izreci.

Drugostepeni sud u cijelosti prihvaća činjenična utvrđenja i pravne zaključke prvostepenog suda, iz kog razloga odbija žalbu tužiteljice i potvrđuje prvostepenu presudu.

Drugostepena odluka je pravilna.

Odredbom člana 104. ZR propisano je: „Radnik ima pravo na naknadu štete od poslodavca koju pretrpi na radu ili u vezi sa radom, osim ako je šteta nastala zbog njegove krivice ili nepažnje“, a odredbom člana 106.: „Na pitanja naknade štete pričinjene na radu ili u vezi sa radom koja nisu posebno uređena ovim zakonom, primjenjuju se propisi o obligacionim odnosima“.

Odgovornost poslodavca za štetu zbog povrede radnika zasniva se na riziku ili pretpostavljenoj krivici. U slučaju nastanka štete od opasne stvari ili opasne djelatnosti poslodavca uzročnost se pretpostavlja, a kada radnik pretrpi štetu iz drugih razloga uzročnost se dokazuje.

ZOO ne definiše pojam opasne stvari, ali je sudska praksa prihvatila da je opasna svaka ona stvar koja po svojim osobinama, položaju, načinu i mjestu upotrebe ili na neki drugi način predstavlja opasnost po ljude ili imovinu.

U konkretnom slučaju, tužiteljica je povrijeđena padom niz stepenice koje se nalaze u unutrašnjosti poslovnog prostora tuženog, imaju rukohvat i sagrađene su u skladu sa odobrenim projektom. Tužiteljica je u iskazu navela da je do pada došlo jer se, pri silasku, okliznula na stepenicama, a u ruci je nosila papire.

S obzirom na činjenicu da se nije radilo o skliskim stepenicama, da su imale rukohvat i da nisu izgrađene protivno standardima gradnje, pravilan je zaključak nižestepenih sudova da stepenice tuženog, kao takve i same za sebe, u tom konkretnom slučaju, ne predstavljaju opasnu stvar, u smislu odredbe člana 173. ZOO, pa tuženi treba da odgovara po principu pretpostavljene krivice.

Odredba člana 154. stav 1. ZOO sadrži oborivu pretpostavku krivice štetnika i na njemu je teret obaranja te pretpostavke.

Pretpostavka krivice poslodavca može se shvatiti jedino kao pretpostavka obične nepažnje, jer namjera ili krajnja nepažnja uvijek trebaju biti predmet dokazivanja. Radnik je oslobođen tereta dokazivanja krivice, pa se čim dođe do štete na radu ili u vezi sa radom, uzima da je za njen nastanak kriv poslodavac koji se od te odgovornosti može eskulpirati ako dokaže da je šteta nastala bez njegove krivice, odnosno da je uzrok nastanka štete u krivici ili nepažnji radnika. Isključiva krivica zaposlenog oslobađa u potpunosti poslodavca od odgovornosti za štetu jer se time obara pretpostavka uzročnosti, a bez nje nema odgovornosti za štetu. Zaposleni je isključivo kriv ako objektivni uslovi rada nisu uticali na nastanak uzroka štete, odnosno ako je do štete došlo samo usljed postupaka oštećenog koji se nisu mogli predvidjeti i čije posljedice se nisu mogle izbjeći ili otkloniti.

U konkretnim okolnostima, stepenice na kojima je tužiteljica povrijeđena nalaze se u unutrašnjosti objekta, nisu skliske, nisu izgrađene van propisanih standarda i građevinskih normi, imaju ugrađeni rukohvat. Sve utvrđene činjenice tužiteljica ne spori. Iz iskaza tužiteljice slijedi da se uputila stepeništem „noseći neke papire, okliznula sam se, pokušala sam se uhvatiti za ogradu ali sam izgubila kontrolu i pala“.

Iz utvrđenih relevantnih činjenica slijedi da je pravilan zaključak nižestepenih sudova da je do štetnog događaja došlo isključivo zbog nepažnje tužiteljice, a ne zbog uzroka koji potiče od stepeništa, odnosno zbog propusta poslodavca koji je mogao predvidjeti, izbjeći ili ga otkloniti, što isključuje odgovornost tuženog za naknadu štete koju tužiteljica potražuje u ovoj parnici.

Temeljem odredbe člana 248. ZPP, odlučeno je kao u izreci.

Predsjednik vijeća:
Rosa Obradović

Za tačnost otpavka ovjerava
rukovodilac sudske pisarnice
Amila Podraščić